

Uputstvo za autore

Arhiv za farmaciju objavljuje originalne naučne i stručne radove iz sledećih oblasti farmacije: hemija lekova, farmaceutske analize, farmakognozija, farmaceutska tehnologija, industrijska farmacija, kozmetologija, biofarmacija - bioanalitička i biofarmaceutska ispitivanja, farmakokinetika, metabolizam lekova, farmakoterapija, biohemija, medicinska biohemija, imunologija, patofiziologija, mikrobiologija, eksperimentalna i klinička farmakologija, toksikologija, bromatologija, farmaceutska praksa, organizacija farmaceutske delatnosti, farmakoekonomija, farmaceutska legislativa, obezbeđenje kvaliteta u farmaciji, istorija farmacije, etika, farmakoepidemiologija i klinička farmacija.

Radovi su razvrstani u sledeće kategorije:

a) **pregledni (revijalni)** radovi mogu predstavljati prikaz nekog konkretnog i specifičnog problema ili sveobuhvatni prikaz određene, aktuelne teme iz oblasti farmacije

b) **originalni naučni** radovi sadrže rezultate originalnih, neobjavljenih istraživanja

c) **stručni** radovi mogu biti bibliografskog ili eksperimentalnog/istraživačkog tipa

d) **kratka saopštenja** sadrže rezultate originalnih, neobjavljenih istraživanja

e) **studija slučaja** sadrži prikaz i diskusiju vezanu za dijagnozu i lečenje pacijenta/ata.

U okviru rubrika **Novine u farmaciji i Prilozi i obaveštenja**, časopis objavljuje: pisma uredništvu; izveštaje sa naučnih i stručnih skupova i obaveštenja o njima; informacije iz međunarodnih farmaceutskih časopisa; novosti iz struke; prikaze novih knjiga; biografske i profesionalne zapise (godišnjice, nagrade, *in memoriam*), kao i obaveštenja Saveza farmaceutskih udruženja Srbije i stručnih sekcija Saveza.

Radovi se objavljuju na engleskom jeziku, a izuzetno na srpskom jeziku.

Rukopis rada i svi prilozi uz rad se šalju elektronskim putem preko servisa za onlajn uređivanje časopisa pod nazivom **ASISTENT** (<http://aseestant.ceon.rs/index.php/arhfarm>). Da bi se uradila predaja rukopisa, autor koji šalje rukopis mora biti registrovan u sistemu **ASISTENT**. Ukoliko je već registrovan iz nekog drugog razloga (kao recenzent, editor drugog časopisa, već je slao radove u časopise koji koriste ovaj servis i sl.) nije potrebno da se registruje ponovo već koristi postojeći nalog. U slučaju da želite da promenite i-

mejl adresu ili lozinku, potrebno je ići na opciju »Zaboravili ste lozinku?« ili na svoj profil u cilju izmene podataka. Ukoliko postoje dodatna pitanja, autori mogu kontaktirati menadžera časopisa, prof. dr Nevenu Ivanović (e-mail: nevena.ivanovic@pharmacy.bg.ac.rs) ili glavne urednice, prof. dr Ljiljanu Đekić (e-mail: ljiljana.djekic@pharmacy.bg.ac.rs) i prof. dr Aleksandru Buha Đorđević (e-mail: aleksandra.buha@pharmacy.bg.ac.rs). Kako bi se olakšao proces prilaganja rada, može se koristiti [Uputstvo za prilaganje rada preko SCIndex Asistent platforme](#).

Otvoreni pristup, licenciranje i autorska prava. Arhiv za farmaciju se izdaje u režimu tzv. otvorenog pristupa. Sav njegov sadržaj dostupan je korisnicima besplatno. Korisnici mogu da čitaju, preuzimaju, kopiraju, distribuiraju, štampaju, pretražuju puni tekst članaka, kao i da uspostavljaju HTML linkove ka njima, bez obaveze da za to traže saglasnost autora ili izdavača. Pravo da sadržaj koriste bez pisane saglasnosti ne oslobađa korisnike obaveze da citiraju sadržaj časopisa u skladu sa licencom Creative Commons Autorstvo – Deliti pod istim uslovima 4.0 International ([CC BY-SA](#)). Dopušteno je da se delo kopira i distribuira u svim medijima i formatima, da se prerađuje, menja i nadograđuje u bilo koje svrhe, uključujući i komercijalne, pod uslovom da se na pravilan način citiraju njegovi prvobitni autori, postavi link ka originalnoj licenci, naznači da li je delo izmenjeno i da se novo delo objavi pod istom licencom kao i originalno. Korisnici su pri tome dužni da navedu pun bibliografski opis članka objavljenog u ovom časopisu (autori, naslov rada, naslov časopisa, volumen, sveska, paginacija), kao i njegovu DOI oznaku. U slučaju objavljivanja u elektronskoj formi takođe su dužni da postave HTML link, kako sa originalnim člankom objavljenim u časopisu Arhiv za farmaciju, tako i sa korišćenom licencom. Autori mogu da stupaju u zasebne, ugovorne aranžmane za neekskluzivnu distribuciju rada objavljenog u časopisu (npr. postavljanje u institucionalni repozitorijum ili objavljivanje u knjizi), uz navođenje da je rad prvobitno objavljen u ovom časopisu.

Autorima je dozvoljeno da objavljenu verziju rada deponuju u institucionalni ili tematski repozitorijum ili da je objave na ličnim veb stranicama (uključujući i profile na društvenim mrežama, kao što su ResearchGate, Academia.edu, itd.), na sajtu institucije u kojoj su zaposleni, u bilo koje vreme nakon objavljivanja u časopisu. Autori su obavezni da pritom navedu pun bibliografski opis članka objavljenog u ovom časopisu (autori, naslov rada, naslov časopisa, volumen, sveska, paginacija) i postave link, kako na DOI oznaku tog članka, tako i na korišćenu licencu.

Stavovi izneti u objavljenim radovima ne izražavaju stavove urednika i članova redakcije časopisa. Autori preuzimaju pravnu i moralnu odgovornost za

ideje iznete u svojim radovima. Izdavač neće snositi nikakvu odgovornost u slučaju ispostavljanja bilo kakvih zahteva za naknadu štete.

Sve objavljene sveske časopisa arhiviraju se po zakonu u digitalni depozit Narodne biblioteke Srbije i istovremeno polažu u Repozitorijum SCIndeksa - Srpskog citatnog indeksa kao primarnu bazu punog teksta.

Arhiv za farmaciju ne naplaćuje troškove objavljivanja ni autorima niti trećim stranama. Besplatne su, kako usluge prijavljivanja rukopisa i njihove obrade, tako i usluge publikovanja članaka. Ne postoje bilo kakvi skriveni troškovi. Za objavljene radove se ne isplaćuje honorar. Autori zadržavaju autorska prava nad objavljenim člancima, a izdavaču daju neekskluzivno pravo da članak objavi, da u slučaju daljeg korišćenja članka bude naveden kao njegov prvi izdavač, kao i da distribuiraju članak u svim oblicima i medijima.

Prpratno pismo. Uz rukopis obavezno priložiti pismo koje su potpisali svi autori ili potpisuje autor za korespondenciju uz prethodnu saglasnost svih autora, a koje treba da sadrži: izjavu da rad nije publikovan i da nije istovremeno podnet za objavljivanje u nekom drugom časopisu, te izjavu da su rukopis pročitali i odobrili svi autori koji ispunjavaju merila autorstva. U okviru prpratnog pisma, autori bi trebalo da predlože najmanje dva potencijalna recenzenta. Predloženi recenzenti ne smeju biti iz iste institucije kao autori rukopisa, niti biti njihovi koautori u skorijoj prošlosti. Takođe, ukoliko je primenljivo, potrebno je dostaviti kopije svih dozvola za: reprodukovanje prethodno objavljenog materijala, upotrebu ilustracija i objavljivanje informacija.

Rukopisi se upućuju na recenziju tek nakon inicijalne ocene da li su, s obzirom na formu i tematski delokrug, podobni za objavljivanje u časopisu.

Recenziju prispelih radova vrše po dva nezavisna recenzenta. Imena recenzentata su poslovna tajna. U redovnim okolnostima postupak recenziranja traje 15 (petnaest) dana. Po prijemu recenzije, autor je dužan da ispravi rad po primedbama recenzentata u roku naznačenom u odluci Uredništva časopisa. Tokom postupka recenzije glavni urednik može da zahteva od autora da dostave dodatne informacije, uključujući i primarne podatke, ako su one neophodne za donošenje suda o rukopisu. Urednik i recenzenti čuvaju takve informacije kao poverljive i ne smeju ih upotrebiti u druge svrhe.

U slučaju da autori imaju ozbiljne i osnovane zamerke na račun recenzije, uredništvo proverava da li je recenzija objektivna i da li zadovoljava akademske standarde. Ako se pojavi sumnja u objektivnost ili kvalitet recenzije, urednik angažuje dodatne recenzente. Dodatni recenzenti se angažuju i u slučaju kada su odluke recenzentata (odbiti/prihvatiti) međusobno oprečne ili na drugi način nepomirljive. Konačnu odluku o prihvatanju rukopisa za objavljivanje donosi isključivo uredništvo.

Prvi otisak rada šalje se autoru za korespondenciju na uvid i dužan je da ga pregleda u roku od 2 (dva) radna dana.

Vreme koje u proseku prođe od trenutka pristizanja rada do njegovog objavljivanja iznosi 2 meseca.

Odgovornosti autora, uredništva i recenzenata, i etičnost publikovanja radova obrazložene su u bazi SCIndeksa - Srpskog citatnog indeksa (<https://scindeks.ceon.rs/PublicationPolicy.aspx?issn=0004-1963>).

PRIPREMA RADA

Radovi se pripremaju na A4 formatu, sa duplim proredom i svakom marginom od 3 cm. Font Times New Roman, veličina fonta 12 pt. Pregledni članci mogu biti napisani na maksimalno 30 strana, originalni naučni i stručni radovi na maksimalno 20 strana, a kratka saopštenja ne treba da prelaze 10 strana.

Sadržaj pojedinačnih poglavlja u sledećem tekstu, odnosi se prevashodno na naučne radove; za pregledne i stručne radove treba odabrati odgovarajuće podnaslove.

Rad treba da sadrži sledeće segmente:

I – Naslovna strana

1. *Naslov rada* treba da bude kratak, jasan, sadržajan, bez skraćenica i formula.

2. *Imena autora* – navodi se puno ime i prezime sa oznakom za ustanovu iz koje je autor (označene arapskim brojem u superskriptu posle prezimena autora) i oznakom zvezdice za autora odgovornog za korespondenciju.

3. *Nazivi institucija* pišu se kao potpuni (zvanični) nazivi sa punom poštanskom adresom ispod imena autora. Navodi institucija treba da odgovaraju stvarnom mestu gde je istraživanje sprovedeno (naučni radovi, kratka saopštenja i eksperimentalni stručni radovi), odnosno radnom mestu autora u trenutku pripreme rukopisa za ostale tipove publikacija.

4. *Autor za korespondenciju* se jasno navodi. Za autora za korespondenciju potrebno je navesti, pored naziva institucije, i e-mail adresu.

Naslovna strana se priprema i na srpskom i na engleskom jeziku.

II – Kratak sadržaj

5. *Kratak sadržaj*, nestrukturiran, do 200 reči prilaže se na posebnoj strani i mora da sadrži sve značajne činjenice iznete u radu, sa osnovnim zaključkom. Ukoliko je rukopis pisan na engleskom jeziku, prilaže se kratak sadržaj na engleskom, a potom na sledećoj strani i srpskom jeziku. Za rukopise

na srpskom jeziku piše se prvo kratak sadržaj na srpskom jeziku, a potom na sledećoj strani na engleskom jeziku.

6. *Ključne reči* odabrane da jasno ukazuju na istraživački problem i rezultate; do 5 ključnih reči. Ključne reči navode se i na srpskom i na engleskom jeziku, ispod odgovarajućeg apstrakta.

III - Rukopis

7. *Uvod rada* se piše jasno, sažeto, uz navođenje suštine materije i radova koji su u vezi sa problematikom, kao i cilja istraživanja.

8. *Eksperimentalni deo* opisuje ispitanike, materijale i metode, bez posebnih detalja ako su već opisani u literaturi (navesti literaturni podatak), a detaljno opisati ako je metodologija nova ili modifikovana. Potrebno je navesti metode izračunavanja parametara i statističke analize rezultata. Ukoliko se koriste skraćenice, pri prvom navođenju u tekstu treba napisati i njihov pun naziv. Za lekove koristiti generičke nazive, a zaštićena imena ako je neophodno. Koristiti međunarodne merne jedinice (SI sistem), ukoliko nije drugačije prihvaćeno.

9. *Rezultate* prikazati jasno i pregledno, uz navođenje korišćene statističke analize.

10. *Diskusija* obuhvata interpretaciju dobijenih rezultata i njihovo upoređivanje sa literaturnim podacima. Na kraju ovog dela treba izneti jasne zaključke do kojih se u radu došlo. Moguće je spojiti poslednja dva poglavlja: *Rezultati i diskusija*.

11. *Zahvalnica* sadrži podatke ili izraze zahvalnosti autora na pomoći: naučne, stručne, tehničke ili finansijske prirode. Zahvalnica se navodi isključivo posle *Diskusije*, odnosno *Rezultata i Diskusije*. Ukoliko je rad realizovan u sklopu nekog projekta, broj projekta treba navesti u uglastoj zagradi [projekat broj XXXX].

12. *Literatura* - pojašnjenje dato u nastavku.

IV - Jednačine/formule

Značenje simbola treba navesti odmah ispod jednačine/formule u kojoj se prvi put pojavljuju. Jednačine/formule treba numerisati prema redosledu pojavljivanja sa desne strane u obliku zagradama (). Valencu jona treba navoditi kao npr. Ca^{2+} , a ne Ca^{++} . Broj izotopa treba navesti pre simbola hemijskog elementa, npr. ^{18}O . Treba izbegavati ponavljano navođenje hemijskih formula u tekstu. Dati pun hemijski naziv supstance. Izuzetak su veoma dugi hemijski

nazivi supstanci, gde se može izvršiti skraćivanje naziva umetanjem hemijskog simbola.

V – Obavezni delovi

Prema dobroj izdavačkoj praksi u naučnim časopisima, dodatne informacije moraju biti sastavni deo rukopisa.

Zahvalnica – navedite informacije o finansijskoj podršci Vašeg rada. Da li ste imali neku vrstu finansijske podrške? Ukoliko jeste, dodajte naziv i broj granta.

Izjava o sukobu interesa – autor za korespondenciju, u ime svih autora, mora napisati ukoliko postoje finansijski ili lični sukobi interesa sa drugim osobama ili organizacijama, a koji mogu na neprimeren način (pristrasnost) uticati na njihov rad. Primeri potencijalnih sukoba interesa uključuju zapošljavanje, konsultantske usluge, vlasništvo nad akcijama, honorare, plaćeno svedočenje stručnjaka, prijave/registracije patenata i grantove ili druga sredstva. Svi autori, uključujući i one koji nemaju sukob interesa, treba da dostave relevantne informacije autoru za korespondenciju. Ukoliko ne postoji sukob interesa, u okviru ovog dela navesti rečenicu: „The authors declare that they have no known competing financial interests or personal relationships that could have appeared to influence the work reported in this paper.“

Doprinos autora – u cilju transparentnosti, zahteva se da autor za korespondenciju dostavi doprinos svakog od koautora rada (*CRedit roles*). Doprinos uključuje 14 različitih uloga i opisuje kakav doprinos ima svaki koautor. Doprinosi uključuju: *Conceptualization; Data curation; Formal analysis; Funding acquisition; Investigation; Methodology; Project administration; Resources; Software; Supervision; Validation; Visualization; Roles/Writing – original draft; and Writing - review & editing*. Treba obratiti pažnju na to da nisu sve navedene uloge primenljive za sve naučne radove koji se objavljuju, kao i da jedan autor može imati više navedenih uloga u okviru jednog rada.

VI - Literatura

Literatura se označava arapskim brojevima, u obliku zagradama (). Popis literaturnih navoda daje se na kraju teksta rada, prema redosledu navođenja u

tekstu. Nazivi časopisa se skraćuju kao u *Index Medicus-u*. Koristi se Vancouver-ski stil citiranja, prema pravilima ustanovljenim od strane *International Committee of Medical Journal Editors* <<http://www.icmje.org/>>; takođe je poznat kao jedinstveni sistem zahteva za radove koji se podnose za publikaciju u biomedicinskim časopisima. Ukoliko je više od šest autora, navesti prvih šest i dodati *et al.*
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK7256/>

Primeri

a) Radovi u časopisima:

Petitti DB, Crooks VC, Buckwalter JG, Chiu V. Blood pressure levels before dementia. *Arch Neurol.* 2005;62(1):112-6.

U slučaju da u referenci nedostaje volumen i/ili broj strana, navodi se DOI broj:

Asín-Prieto E, Rodríguez-Gascón A, Isla A. Applications of the pharmacokinetic/pharmacodynamic (PK/PD) analysis of antimicrobial agents. *J Infect Chemother.* doi: 10.1016/j.jiac.2015.02.001.

Specijalni tipovi izdatih časopisa

- Posebno izdanje časopisa

Pekcan O, Kara S. Cation effect on thermal transition of iota-carrageenan: a photon transmission study. *J Biomater Sci (Polym Ed).* 2005;16(3):317-33.

- Poseban broj časopisa

Scott JD. The protease inhibitor drugs. *Posit Aware.* 2005 Winter;Spec No:16-9. Mar Molinero F, Ramos Amador JT, Sanchez Diaz JI. Terapeutica antimicrobiana en las infecciones respiratorias de vias bajas [Antibacterial therapy in lower respiratory tract infections]. *An Esp Pediatr.* 1997;Spec No 2:207-8. (in Spanish).

- Suplement časopisa

Beyond menopause. Life after estrogen. *Mayo Clin Health Lett.* 2005;50(3S):1-8.

b) Knjige i monografije

Jedan ili više autora

Jenkins PF. Making sense of the chest x-ray: a hands-on guide. New York: Oxford University Press; 2005. 194 p.

Eyre HJ, Lange DP, Morris LB. Informed decisions: the complete book of cancer diagnosis, treatment, and recovery. 2nd ed. Atlanta: American Cancer Society; 2002. 768 p.

Knjiga sa autorima i urednicima/ prevodiocima

Martin EW. Hazards of medication. 2nd ed. Ruskin A, Napke E, Alexander S, Kelsey FO, Farage DJ, Mills DH, Elkas RW, editors. Philadelphia: Lippincott; 1978; p. 686.

Poglavlje u knjizi

Whiteside TL, Heberman RB. Effectors of immunity and rationale for immunotherapy. In: Kufe DW, Pollock RE, Weichselbaum RR, Bast RC Jr, Gansler TS, Holland JF, Frei E 3rd, editors. Cancer medicine 6. Hamilton (ON): BC Decker Inc; 2003; p. 221-8.

Rad u zborniku radova sa naučnog skupa

Van Pelt J, Kamermans M, Levelt CN, van Ooyen A, Ramakers GJA, Roelfsema PR, editors. Development, dynamics, and pathology of neuronal networks: from molecules to functional circuits. Proceedings of the 23rd International Summer School of Brain Research; 2003 Aug 25-29; Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences, Amsterdam, the Netherlands. Amsterdam: Elsevier; 2005; 385 p. (Progress in brain research; vol. 147).

c) Razno

Disertacije i teze

Jones DL. The role of physical activity on the need for revision total knee arthroplasty in individuals with osteoarthritis of the knee [dissertation]. [Pittsburgh (PA)]: University of Pittsburgh; 2001. 436 p.

Roguskie JM. The role of Pseudomonas aeruginosa 1244 pilin glycan in virulence [master's thesis]. [Pittsburgh (PA)]: Duquesne University; 2005. 111 p.

Zakoni i direktive

Zakon o zdravstvenoj zaštiti. Službeni glasnik RS 25/2019.

European Commission. EC Guide to Good Manufacturing Practice for Medicinal Products and Active Pharmaceutical Ingredients. 4th ed. Aulendorf: ECV-Editio Cantor Verlag, 2002; 26-43.

World Health Organisation. Quality assurance of pharmaceuticals. A compendium of guidelines and related materials. Volume 2 - Good manufacturing practices and inspection. Geneva, 1999.

International Organisation for Standardisation/International Electrotechnical Commission (ISO/ IEC). Guide 73. Risk management – Vocabulary – Guidelines for use in standards. 1st ed. 2002.

European Pharmacopoeia. 9th ed, Strasbourg: Council of Europe, 2016; 23-24.

Citat internet stranice

Complementary/Integrative Medicine [Internet]. Houston: University of Texas, M. D. Anderson Cancer Center; c2007 [cited 2007 Feb 21]. Available from: <http://www.mdanderson.org/departments/CIMER/>.

Citat internet stranice sa autorima

Hooper JF. Psychiatry & the Law: Forensic Psychiatric Resource Page [Internet]. Tuscaloosa (AL): University of Alabama, Department of Psychiatry and Neurology; 1999 Jan 1 [updated 2006 Jul 8; cited 2007 Feb 23]. Available from: <http://bama.ua.edu/~jhooper/>.

VII - Prilozi

Prilozi (tabele, slike, fotografije) prilažu se na posebnoj stranici, nakon literature, označeni istim naznakama kao u tekstu gde su predviđeni.

Sve naslove/legende priloga treba pripremiti na srpskom i engleskom jeziku, pre/posle prikaza *Tabela* i *Slika*.

- *Tabele* se označavaju rimskim brojevima sa naslovom iznad tabele. Tabele treba kreirati i priložiti u *Word*-u, a ne u formatu slike/ilustracije. Treba ih prikazati bez bojenja ili senčenja redova ili kolona.

- *Slike* se označavaju arapskim brojevima sa legendom ispod slike. Svaka slika (fotografija, crtež, skica) treba da ima naslov. Naslov treba da bude kratak i navodi se isključivo ispod slike, nikako na samoj slici. Tekst na slici treba svesti na minimum, i navoditi samo objašnjenja korišćenih simbola ili skraćenica. Slike (u boji ili crno-bele) sačuvati u TIFF (ili JPG) formatu u rezoluciji od minimalno 300 dpi.

Uredništvo